

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit. The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
<https://kksu.co.in/>

Digitization was executed by NMM

<https://www.namami.gov.in/>

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
<https://egangotri.wordpress.com/>

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक
हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M105 विषय वैदिक
नाव. अग्निहोत्र (ms)
लेखक/लिपीकार —
पृष्ठ 8 काळ — पूर्ण/अपूर्ण

29

॥अथसायंप्रातरग्निहोत्रप्रारंभः॥

॥१॥

श्रीगणेशायनमः॥ अथ श्रौत्राग्निहोत्रहोमः॥ आचम्य तीर्थेन प्रविश्य गार्हपत्यसप्तपञ्चा-
 दुपविश्य प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य श्री अग्निरूपी परमेश्वर प्रीत्यर्थं सायमग्नि-
 होत्रं तं हुतैर्होष्यामि ॥ दक्षिणाग्निगार्हपत्या हवनीयान्यरिस्मृ पयुष्य ॥ ऋतसत्याभ्यां
 त्वा पयुक्षामि ॥ गार्हपत्या दाहवनीयात्संततमुदकधारां हरेत् ॥ तंतुंतं न्वन्न जसो भानुम-
 निहि ज्योतिष्मतः पथोरक्षधिया कृतान् ॥ अनुल्बणं वयत जोगुवामपोमनुभवे जनयादै-
 व्यंजनं ॥ सुकसुवौ गृहीत्वा ॥ गार्हपत्यादग्निं गृहीत्वा ॥ सुहुतकृतस्थ सुहुतं करिष्यथ ॥ ते
 ऽग्निहोत्रस्थाल्या मधि श्रयेत् ॥ अधिश्रित मध्यधिश्रितमधिश्रितं हिंडु ॥ ज्वलतादर्भो-
 लुके नावज्वालय ॥ अग्निहोत्रस्थाल्या जलं सिंचयेत् ॥ शांतिरभ्य मृतमसि ॥ पर्यग्निक-

॥१॥

रोति ॥ अंतरितं रक्षो तरिता अरातयः ॥ अग्निष्टे तेजो मा हर्षीः ॥ दिवेत् ॥ अंतरिक्षायत्वा ॥
 पृथिव्यैत्वा ॥ सुहुतकृतस्थ सुहुतमकाष्ट ॥ सकृमंत्रेण द्विस्तूष्णीं ॥ अप उपस्पृश्य ॥ सुक
 सुवौ प्रतितपेत् ॥ प्रत्युष्टं रक्षः प्रत्युष्टा अरातयो निष्ट संरक्षो निष्ट सा अरातयः ॥ सुचं-
 निधाय सुवंदक्षिण जानुं सरथाप्य ॥ ॐ मुं नयानि ॥ स्वासने उपविश्य ॥ ॐ मुं नय ॥ भूरि-
 षा ॥ भुवइळा स्वरिळा ॥ बृधइळा ॥ होमद्रव्यं सुचिचतुर्गृहीतं गृहीत्वा ॥ स्थालीमभिमृश्य
 समिधं सुचंच गार्हपत्यं हत्वा प्राणसंमितां कृत्वा हवनीयसभीपेकुशेषूपसाद्य जान्वाच्य
 समिधमादध्यात् ॥ रजतां त्वाग्नि ज्योतिषं रात्रिमिष्टकामुपदधे स्वाहा ॥ अग्नेय ज्योतिष इदं ॥
 तामनुमंत्रयते ॥ रजतां त्वाग्नि ज्योतिषं रात्रिमिष्टकामुपदधे तेन ऋषिणा तेन ब्रह्मणा तथा

॥ २ ॥

देवतयांगिरःस्वध्रुवासीद ॥ विद्युदसिविधमैपाभानमग्नौश्रद्धा ॥ अपउपस्पृश्या
भ्रुवस्वरोमग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निस्वाहा ॥ अग्नये ज्योतिष इदं ॥ ता अस्यसूददोहसः
सोमंश्रीणंतिश्चयः ॥ जन्मदेवानां विशः स्विधारोचनेदिवः ॥ गार्हपत्यमवेक्षेत ॥
पश्यन्मेयच्छ ॥ प्रजापतयेस्वाहा ॥ प्रजापतये इदं ॥ भ्रुवस्वः सुप्रजाः प्रजाभिस्त्यासु-
वीरोवीरैः सुपोषः पौषैः ॥ अग्निमीळे पुरोहितयज्ञस्य देवमृत्विजं ॥ होतारं रत्नधातमं ॥
अग्निः पूर्वेभिरक्षिभिरो योनूतं नैरुत ॥ सदेवा ए हवक्षति ॥ अग्निनारायिभश्च
तोषमेव दिवेदिवे ॥ यशसं चोरवत्तमं ॥ अग्नेयं यज्ञमध्वरं विश्वतः परिभूरसि ॥ स इदं ॥ २ ॥
वेषुगच्छति ॥ अग्निर्होता कं विक्रतुः सत्यश्चित्रः श्रवस्तमः ॥ देवो देवैर्भिरागमत् ॥

अग्नये वैश्वानरायेदं ॥ षष्ठीं पश्चाद्गार्हपत्यस्य प्राणममृतं जुहोम्यमृतं प्राणं जुहो-
मिस्वाहा ॥ अमृताय प्राणायेदं ॥ सुकसुबौ प्रताप्यासाद्यतिस्त्रः स्तिष्ठः समिधो
भ्यादधाति ॥ दीदिहिस्वाहा ॥ दीदिह्या इदं ॥ द्विस्तूष्णीं ॥ गार्हपत्ये ॥ दीदायस्वा-
हा दीदायेदं ॥ द्विस्तूष्णीं ॥ दक्षिणाग्नौ ॥ दीदिदायस्वाहा ॥ दीदिदायेदं ॥ द्विस्तूष्णीं ॥
यथेतमेत्य ॥ पूर्ववत्परिसमूहन पर्युक्षणं कृत्वा ॥ अस्मिन्कर्मणी स्वराक्षरपदवर्णभे-
षादिजन्यदोषपरिहारार्थं प्रायश्चित्तमंत्रां जपयिष्ये ॥ अयाश्चाग्निस्य नभिः शस्ती
श्च सत्यमित्वमया असि ॥ अयासावयसाकृतो यासन्हव्यमूहिषेथानो धौहि
भेषजं ॥ अतो देवा अवंतु नीयतो विष्णुर्विचक्रमे ॥ पृथिव्याः ससधामग्निः ॥ इदं

॥ ३ ॥

जापतयइदं॥ एवंदक्षिणाभ्यो॥ स्वाहा॥ प्रजापतयइदं॥ अभयेनादायांनपतये
स्वाहा॥ अभयेनादायांनपतयइदं॥ प्रजास्वउपतयेस्वाहा॥ प्रजापतयइदं॥ गार्ह
पत्यस्योत्तरतस्तिष्ठन्॥ अभयं वोभयं मेस्तु॥ विहाराद्धिर्भक्षयेत्॥ आधुषेत्वा
प्राश्नामि॥ आचम्य॥ अं नादायत्वाप्राश्नामि॥ आचम्य सर्पदेवैर्जनेभ्यः स्वा-
हा॥ सर्पदेवजनेभ्यइदं॥ इतित्रिः॥ अथैनांकुशैः प्रक्षाल्य॥ चतस्रः पूर्णाः प्रा-
गुदीच्योर्निनयेत्॥ ऋतुभ्यस्वस्वाहा॥ ऋतुभ्यइदं॥ दिग्भ्यः स्वाहा॥ दिग्भ्यइ-
दं॥ सप्तऋषिभ्यस्वाहा॥ सप्तऋषिभ्यइदं॥ इतरजग्नेभ्यस्वाहा॥ इतरजने
भ्यइदं॥ पंचमींकुशदेशैः॥ पृथिव्याममृतं जुहोमभयेवैश्वानरायस्वाहा॥

॥ ३ ॥

यदंगदाश्रुषेत्वभनेभद्रं करिष्यसि॥ तवेत्तत्सत्यमंगिरः॥ उपत्वाग्ने दिवेदिवे दोषाव-
स्तर्षि यावयं॥ नमोभरंत एमसि॥ राजंत मध्वराणां गोपामृतस्यदीदिवि॥ वर्धमानं
स्वेदमे॥ सनः पितेवसूनवे^{मे}सूपाय नोभव॥ सचत्सानः स्वस्तये॥ अग्रं अयूंषियव-
स इतिवचं संवत्सरे संवत्सरे उपस्थाय॥ आहवनीयेत्रिरनुकंष्य॥ अवमृज्य॥ कुश
मूलेषुनिमार्ष्टि॥ युशुभ्यस्त्वा॥ यशुभ्यइदं॥ तेषांदक्षिणतउत्तानांगुलीः करोति॥
प्राचीनावीति॥ स्वधापितृभ्यः॥ पितृभ्यइदं॥ सव्यं॥ वृष्टिरसिवृश्च मेपाप्मानमस्तु
श्रद्धा॥ अपउपस्पृश्य॥ रुचं निधाय॥ गार्हपत्ये समिधमादध्यात्॥ स्वाहा॥ प्रजाप-
तयइदं॥ अभयेगृहपतयेस्वाहा॥ अभयेगृहपतयेइदं॥ प्रजापतयेस्वाहा॥ प्र-

॥ ४॥

विष्णुविचक्रमे त्रेधानिदधेपदं ॥ समूहमस्यपांसुरे ॥ भूः ॥ भुवः ॥ स्वः ॥ भूर्भुवः
स्वः ॥ अनाज्ञातं यदो ज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु ॥ अग्ने तदस्य कल्पय त्वंहि
थ यथा तथं ॥ पुरुष संमितो यज्ञो यज्ञः पुरुष संमितः ॥ अग्ने तदस्य कल्पय त्वंहि
वेथ यथा तथं ॥ यसा कत्राभनसादौ न दक्षानयज्ञस्य मन्वते मर्त्यसिः ॥ अग्नि
होता ऋतुविद्विजानन्य जिष्ठो देवां ऋतुशोय जातु ॥ यदो देवा अतिपातयानि वा
च प्रयूती देव हेळनं ॥ अरायो अस्मां अभिदुष्यु नायते न्यत्रात्ममरुतस्तं निधेत न
त्वं नो अग्ने वरूणस्य विद्धं देवस्य हेळो वयासि सीष्ठाः ॥ यजिष्ठो वहितमः शोभुचा
नो विश्वा द्वेषांसि प्रभुमुग्ध्यस्मत् ॥ सत्वं नो अग्ने वमो भवोति नेदिष्ठो अस्य उषसो-

॥ ४॥

बुधो ॥ अवयश्च नो वरूणं रराणो वीहि मृळी कंसु हवोन एधि ॥ भूर्भुवस्वः ॥ अग्ने येन मः
दूतिनाम मंत्रेणाग्नीनसं पूज्य ॥ अग्ने नय सुयथारोहे अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्
पुयोध्यास्मज्जु हुराणमेनो भूयिष्ठांते नमोऽक्तिं विधेम ॥ अग्ने त्वं पारयानव्यो अस्मां
त्स्वस्ति भिरतिबुर्गाणि विश्वा ॥ पूश्च पृथ्वी बहुलानुर्वी भवातो कायतनया यशंयोः ॥
अग्ने त्वमस्मद्युयोध्यमीवा अनग्नित्रा अभ्यमंत रुष्टीः ॥ पुनरस्मभ्यं सुवितां यदेवक्षां
विश्वेभिरभृतेभिर्षजत्र ॥ पाहि नो अग्ने पायुभिरजसैरुत प्रिये सदन आशुभुव्चान् ॥
मातेभ्यं जरितारं यविष्ठ नूनं विदन्वा परं सहस्व ॥ मानो अग्ने वस्तुजो अधाया विथ्य
वेरिपं वेदुच्छु नायै ॥ मादत्तं दशते मादते नो भारी धते सरसा वन्यरादाः ॥ प्रकारवो-

॥ ५॥

मननावच्यमानादेवद्रींचीं नयतदेवयंतः॥ दक्षिणावाड्वाजिनिप्रान्यैतिहविर्भरंत्य-
ग्रयैधृताची॥ नमस्तेगार्हपत्याय नमस्तेदक्षिणाग्रये॥ नमस्ते अहवनीयाय महा-
वैद्यै नमो नमः॥ सकृत्ते अग्ने नमः॥ द्विस्ते नमः॥ त्रिस्ते नमः॥ चतुस्ते नमः॥ पंच-
कृत्वस्ते नमः॥ दशकृत्वस्ते नमः॥ शतकृत्वस्ते नमः॥ आसहस्रकृत्वस्ते नमः॥
अपरिमितकृत्वस्ते नमः॥ नमस्ते अस्तु मा माहि २ सीः॥ कांडद्वयोपपायाय कर्म-
ब्रह्मस्वरूपिणे॥ स्वर्गापवर्गरूपाय यज्ञेशाय नमो नमः॥ अनृणा अस्मिं न नृणाः पर-
स्मि २ स्तृतीये लोकैः अनृणा स्याम॥ ये देवानां उतपितृणां सर्वान्यथो अनृणा आ-
क्षीयेम॥ स्वरेण वर्णेन च यद्विहीनं तथैव हीनं क्रिययापियच्च॥ तथापि रिक्ते भवतु कृत्स्न

॥ ५॥

९०

मस्व तदस्तु चाग्ने परिपूर्णं मे तत्॥ ममादा कुर्वतां कर्म प्रच्यवेता ध्वरेषु यत्॥ स्मरणा-
देवत द्विष्टोः संपूर्णं स्यादिति श्रुतिः॥ ज्ञानं ज्ञानतो ज्ञानतो वापि यावा विधिरनुष्ठि-
तः॥ स सर्वस्वत्प्रसादेन समग्रो भवतामम॥ ज्ञानतो ज्ञानतो वापि शास्त्रोक्तं न कृ-
तं हियत्॥ तत्सर्वं पूर्णं मे वास्तु त्वत्प्रसादात्सुरेश्वर॥ यस्य स्मृत्या च नाभोत्पत्त-
पोऽयज्ञ क्रियादिषु॥ न्यूनं संपूर्णं तां याति सद्यो वंदेत भव्युतं॥ मंत्र हीनं क्रिया ही-
नं भक्ति हीनं हुलाशन॥ युद्धुतं तु मया देव परिपूर्णं तदस्तु मे॥ अनेन यथा ज्ञानेन
कृत सायमग्नि होत्राख्येन कर्मणा भगवान् श्री अग्निरूपी परमेश्वरः प्रीयतां॥ तत्स-
द्ब्रह्मार्पणं मस्तु॥ वषट्ते विष्णवा स आहुणो मितन्मे जुषस्व शिषिष्ट हव्यं॥ वर्धंतु

॥६॥

त्वा सुष्टु तयोगिरो मयूयं गतः स्वस्तिभिः सदानैः ॥ यदक्षरपदभ्रष्टं मात्राहीनं तु य-
द्भवेत् ॥ तत्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥ इति सायं ॥ आभ्यर्च्य तीर्थेन प्रवि-
श्य गार्हपत्यस्य पश्चादुपविश्य प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य श्रीअग्नीरूपी प-
रमेश्वर प्रीत्यर्थे प्रातरग्निहोत्रं तंदुलैर्होष्यामि ॥ दक्षिणानि गार्हपत्याहवनी-
यान्परि समुद्रपर्युक्ष ॥ सत्यक्रताभ्यां त्वापर्युक्षामि ॥ उदकधारां हरेत् ॥ तंतुं तं-
न्वत्र जसो भानुमन्निहि ज्योतिष्मतः पथोरक्षधिया कृतान् ॥ अनुत्खणं वयत-
जोगुवाभपो मनुर्भवजनयो देव्यं जनं ॥ सुकसुवौ गृहीत्वा ॥ गार्हपत्यादग्निं गृही-
त्वा ॥ सुहुतकृतस्थ सुहुतं करिष्यथ ॥ तेष्यग्निहोत्रस्थात्यामधि श्रयेता ॥ अधि-

॥६॥

श्रितमध्यधि श्रितमधि श्रितं हिंडु ॥ अग्निष्टे ते जो माहर्षिः ज्वलता दर्भो लुके ना-
वज्वात्याग्निहोत्रस्थात्यां जलं सिंचयेत् ॥ संतः शान्तिरस्य मृतमसि ॥ पर्यग्नि-
करोति ॥ अंतरितं रक्षोंतरिता अरातयः ॥ दर्भे निरस्य अपठपस्पृश्य ॥ दिवे-
त्वा ॥ अंतरिक्षायत्वा ॥ पृथिव्यैत्वा ॥ सुहुतकृतस्थ सुहुतमकार्षे ॥ सुकसुवौ प्र-
तितपेत् ॥ प्रत्युष्टं रक्षः प्रत्युष्टा अरातयो निष्टं रक्षो निष्टसा अरातयः ॥ सुबंद-
क्षिण जानुं संस्थाप्य ॥ ॐ मुनेष्यामि ॥ स्वासने उपविश्या ॥ ॐ मुनय ॥ सुनिच-
तुर्गृहीतं गृहीत्वा ॥ भूरिळा ॥ भुवइळा ॥ स्वरिळा ॥ वृधइळा ॥ रथालोभभि मृश्य ॥
समिधं सुचंचाध्यधि गार्हपत्ये प्राणसंमितां कृत्वा हवनीयसमीपे कुशेषूपसा ॥

॥ ७ ॥

पञ्चान्वयसमिधमादध्यात् ॥ हरिणीं त्वा सूर्य ज्योतिषमहरिष्टकामुपदधेरच्चाहा ॥
 सूर्यो यज्योतिष इदं ॥ तामनुमंत्रयते ॥ हरिणीं त्वा सूर्य ज्योतिषमहरिष्टकामुपदधे-
 तेन ऋषिणा तेन ब्रह्मणा तया देवतयांगिरः स्वध्रुवासीद ॥ विधुदसि विद्यमेया
 ध्यानमग्नौ श्रद्धा ॥ अपठपस्पृश्य ॥ भूर्भुवस्वरो सूर्यो ज्योतिर्ज्योतिस्वः सूर्यः स्वा-
 हा ॥ सूर्यो यज्योतिष इदं ॥ ता अस्य सूद दौ हसः सोमं श्रीणंति पृथग्भयः ॥ जन्मं
 देवानां विशस्त्रिष्वारोचने दिवः ॥ गार्हपत्यमवेक्षेत ॥ पशून्मे यच्छ ॥ प्रजापतये
 स्वाहा ॥ प्रजापतये इदं ॥ भूर्भुवः स्व सुप्रजाः प्रजाभिस्त्यां सुवीरो वीरैः सुपोषः
 पोषैः ॥ अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं ॥ होतारं रत्नधातमं ॥ अग्निः

॥ ७ ॥

७४

पूर्वेभिर्ऋषिभिरी योनूतनैरुत ॥ स देवाः एह वक्षति ॥ अग्नेमि नारयिमश्न-
 वत्योषमेळदिवेदिवे ॥ यशसं वीरवत्तमं ॥ अग्नेयं यज्ञमध्वरं विम्वतः परि-
 श्ररसि ॥ स इद्देवेषु गच्छति ॥ अग्निहोता कविऋतुः सत्यश्चित्रश्रवस्तमः ॥ दि-
 वो देवैर्भिरागमत् ॥ यदंगदाशुषे त्वमग्ने मद्रं करिष्यसि ॥ तवेत्तत्सत्यमंगिरः ॥
 उपत्वान्ने दिवेदिवे दोषावस्तर्धियावयं ॥ नमो भरंत एमसि ॥ राजंतमध्वराणां गोपा-
 मृतस्य दीदिविं ॥ वर्धमानं स्वेदमे ॥ सनः पितैव सूनवे मे सुपायनो भव ॥ स-
 च स्वान स्वस्तये ॥ त्रिरनुकंप्य ॥ उन्मृज्य ॥ कुशमूलेषु निभाष्टि ॥ पशु-
 भ्यस्त्वा ॥ पशुभ्य इदं ॥ दक्षिणत उत्तानांगुलीः करोति ॥ प्राचीनावीति ॥

॥ ८ ॥

स्वधापितृभ्यः ॥ पितृभ्य इदं ॥ सव्यं ॥ वृष्टिरसिवृश्चमेपाप्मानमप्सु भ्रष्टा ॥
अपउपस्पृश ॥ सुचंनिधाय ॥ गार्हपत्ये समिधमादध्यात् ॥ स्वाहा ॥ प्र-
जापतय इदं ॥ अभये गृहपतये स्वाहा ॥ अभये गृहपतय इदं ॥ प्रजापत-
ये स्वाहा ॥ प्रजापतय इदं ॥ एवं दक्षिणामौ स्वाहा ॥ प्रजापतय इदं ॥ अभ-
ये नादायां नपतय इदं ॥ उत्तरतस्तिष्ठन् ॥ अभयं वोभयं मेस्तु ॥ विहारा-
भरिभक्षयेत् ॥ आयुषेत्वा प्राश्नामि ॥ आचम्य ॥ भं नाधायत्वा प्राश्नामि ॥
आचम्य ॥ सर्पदेवे जनेभ्यः स्वाहा ॥ सर्पदेवे जनेभ्य इदं ॥ त्रिः ॥ ऋतुभ्य स्वाहा ॥ ऋ-
तुभ्य इदं ॥ दिभ्य स्वाहा ॥ दिभ्य इदं ॥ सप्तऋषिभ्य स्वाहा ॥ सप्तऋषिभ्य इदं ॥

॥ ८ ॥

१५

इतरजनेभ्य स्वाहा ॥ इतरजनेभ्य इदं ॥ कुशदेवो ॥ पृथिव्याममृतं जुहो-
म्यमये वैश्वानराय स्वाहा ॥ अभये वैश्वानरायेदं ॥ पश्चाद्गार्हपत्यस्य ॥
प्राणममृते जुहोम्यमृतं प्राणे जुहोमि स्वाहा ॥ अमृताय प्राणायेदं ॥ सुक्-
सुवौ प्रताप्य ॥ वैष्णोसादयति ॥ आहवनीयेति स्त्रः समिधोभ्यादधा-
ति ॥ दीदिहि स्वाहा ॥ दीदिह्या इदं ॥ स्वाहा प्रजापतय इदं ॥ स्वाहा ॥
प्रजापतय इदं ॥ गार्हपत्ये ॥ दीदाय स्वाहा ॥ दीदायेदं ॥ स्वाहा ॥ प्रजा-
पतय इदं ॥ स्वाहा ॥ प्रजापतय इदं ॥ दक्षिणामौ ॥ दीदिदाय स्वाहा ॥
दीदिदायेदं ॥ पूर्ववत्परिसमूहं न पयुक्षं कृत्वा ॥ अस्मिन् प्रातरग्निहोत्रे

॥ ९ ॥

कर्मणि स्वराक्षरपदवर्णभेषादिजन्यदोषपरिहारार्थं प्रायश्चित्तमंत्रां जपयिष्ये ॥
 अङ्ग्याश्रयाग्रे स्य न भिशस्तीश्रयसत्यमित्वमया असि ॥ अयासावयसाकृतोया-
 सन्हयमूहिषेयानोधेहिभेषजं ॥ अतो देवा अवंतु नो यतो विष्णुर्विचक्रमे ॥ पृथिव्याः
 सप्तधामभिः ॥ द्दं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदं ॥ समूहमस्य पांसुरे ॥ भूः ॥
 भुवः ॥ स्वः ॥ भूर्भुवः स्वः ॥ अनाज्ञातं यदा ज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु ॥ अग्ने त
 दस्य कल्पय त्वंहि वेत्थ यथा तथं ॥ पुरुषसंमितो ह्यशो पुरुषसंमितैः ॥ अग्ने त
 दस्य कल्पय त्वंहि वेत्थ यथा तथं ॥ यत्पाकत्रादीन दक्षान यज्ञस्य मन्वते मर्त्या
 सः ॥ अग्निष्टद्धोता क्रतुविद्विजानं न्यजिष्ठो देवां भूतुशो यजाति ॥ यद्वोद

॥ ९ ॥

वा अतिपातयानिवाचा च प्रयूती दिवहेकनं ॥ अराये अस्मां अभिदुच्छुनाय
 ते न्यत्रास्मन्मरुतस्तं निधेत न ॥ त्वं नो अग्ने वरुणस्य विद्वां देवस्य हे वया-
 सि सीष्टाः ॥ यजिष्ठो वह्निलमः शो भुचानो विश्वा द्विषांसि प्रमुमुग्ध्यस्म
 त् ॥ स त्वं नो अग्ने वभो भवोति नेदिष्ठो अस्य उपसो व्युष्टौ ॥ अवयद्वचनौ
 वरुणं रराणो वीहि मृडी कं सुहवौ न एधि ॥ भूर्भुवः स्वः ॥ अग्ने येर्मः ॥ महावे
 द्ये नमः ॥ इति नाम मंत्रेणाग्नी न पूजयेत् ॥ अग्ने न यमुपधाराये अस्मानि
 श्वानि देववयुनानि विद्वान् ॥ पुयौ ध्यास्मज्जुहुराणमेनौ भूयीषां ते नम
 उक्तिं विधेम ॥ अग्ने त्वं पारयानव्यो अस्मां स्वस्ति भिरतिबुदुगार्णि विश्वा ॥

॥१०॥

पृथ्वी बहुलान उर्चिभवातो कायतनयाय शंखेयोः ॥ अग्ने त्वमस्मद्यु-
 योध्यमी अमवा अनग्नित्रा अभ्यमंत कृष्टीः ॥ पुनरस्मभ्यं सुविताय देवक्षां
 विश्वेभिरमृतेभिर्ब्रैर्यजत्र ॥ पाहि नो अग्ने पापुभिरजसैरुत प्रिये सदन
 आशुशुक्लान् ॥ मातेभ्यं जरितारं यविष्ठ नूनं विदन्व परं सहस्वः ॥ मा नो
 वस्त जो अद्यायां दुष्यं वेरिपवे दुष्टुनाये ॥ मादत्ते दशते मादत्ते नो भारीष
 ते सहसा वन्यरादाः ॥ प्रकारवो मन नावृत्त्यमानो देवद्रीची नयते देवयंतः ॥
 दक्षिणावाङ्वाजिनो प्राच्येति हविर्भूत्यभये ताची ॥ नमस्ते गार्हप-
 त्याय नमस्ते दक्षिणाग्नये ॥ नम आहवनीयाय महो वैद्ये नमो नमः ॥

॥१०॥

वषट्ते विष्णवा स आकृणो मितन्मै जुषस्व शिपिष्ट हव्यं ॥ वर्धंतु वासुधु-
 तयोगिरो मे यूयं पातस्वस्तिभिः सदानः ॥ विष्णवे नमो विष्णवे नमो वि-
 ष्णवे नमः ॥ यदक्षरपदभ्रष्टमात्राहीनं च यद्भवेत् ॥ तत्सर्वं क्षम्यतां दे-
 वप्रसीद परमेश्वर ॥ आचम्य ॥ विष्णवे नमः ॥ इति अग्निहोत्ररत्ना
 मात्मसमाप्त ॥ ६ ॥

१७

५

॥ इति अग्निहोत्रसभाष्य ॥

[OrderDescription]
,CREATED=08.08.19 17:10
,TRANSFERRED=2019/08/08 at 17:15:41
,PAGES=13
,TYPE=STD
,NAME=S0001399
,Book Name=M-105-AGNIHOTRA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,